

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Αθήνα 3 Δεκεμβρίου 2008

Αριθ.Πρωτ. 4209/Γνωμ. 13

Προς
Υπουργείο Ανάπτυξης
Γενικό Γραμματέα Εμπορίου

Σχετικό: 2779/10-10-2008 έγγραφό σας.

Θέμα: έλεγχος τιμών εμπορίου

1-Απαντώντας στο ανωτέρω έγγραφό σας, με το οποίο μας ζητείται έκδοση γνωμοδότησης προκειμένου να διώκονται για αισχροκέρδεια, [άρθρο 405 ΠΚ], οι έμποροι, οι οποίοι κατά την πώληση των ειδών που εμπορεύονται πετυχαίνουν, εκμεταλλευόμενοι τις ειδικές περιστάσεις και δη την έλλειψη των ειδών κλπ, να εισπράττουν τιμές που περιέχουν υπερβολικό κέρδος, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

2-Κατά το άρθρο 405 ΠΚ τιμωρείται για αισχροκέρδεια όποιος σχετικά με άλλες δικαιοπραξίες, εκτός από αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 404 παρ.1 και υπό τις ίδιες περιστάσεις, συνομολογεί ή παίρνει για τον εαυτό του ή για τρίτον περιουσιακά ωφελήματα που υπερβαίνουν την αξία της δικής του παροχής τόσο ώστε ανάλογα με τις ειδικές περιστάσεις να βρίσκεται σε προφανή δυσαναλογία προς αυτήν.

Από τη διάταξη αυτή συνάγεται ότι για να στοιχειοθετηθεί το έγκλημα της αισχροκέρδειας απαιτείται να συντρέξουν τα εξής στοιχεία: αντικειμενικά μεν 1) η συνομολόγηση και η λήψη εκ μέρους του δράστη για τον εαυτό του ή για τρίτον περιουσιακά ωφελήματα, 2) τα ωφελήματα να υπερβαίνουν την αξία της παροχής του δράστη τόσο, ώστε ανάλογα με τις ειδικές περιστάσεις να βρίσκεται σε προφανή δυσαναλογία προς αυτήν, 3) η συναλλαγή να γίνεται υπό τις εκμεταλλευτικές περιστάσεις της ανάγκης, την πνευματική αδυναμία, την κουφότητα, την απειρία ή την ψυχική έξαψη εκείνου που παίρνει την αντιπαροχή και 4) ο δράστης να τελεί το αδίκημα κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια, υποκειμενικά δε να συντρέχει δόλος οποιασδήποτε μορφής, ακόμη και ενδεχόμενος. Εφόσον το έγκλημα του άρθρου 405 ΠΚ είναι ιδιαίτερο, δράστης αυτού μπορεί να είναι μόνον εκείνος που έχει την τυποποιημένη ιδιότητα στο νόμο,

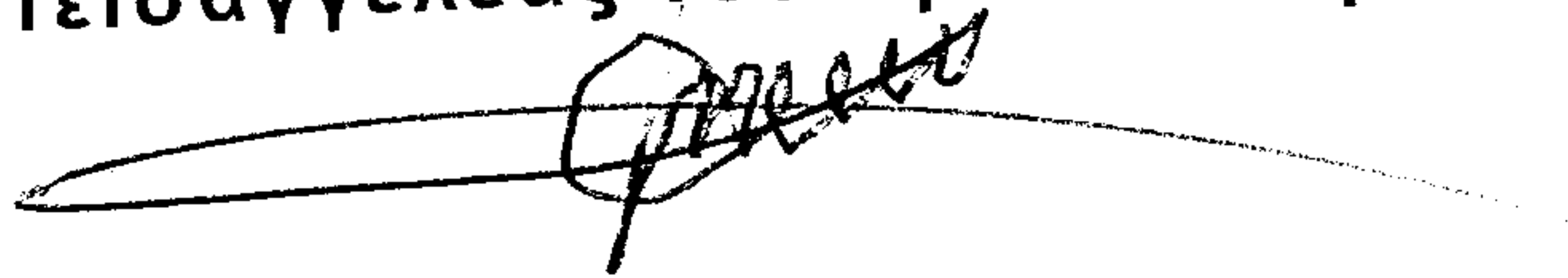
δηλ. μόνον εκείνος που έχει την ιδιότητα του κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια εγκληματία, όπως οι έννοιες αυτές ερμηνεύονται από τις διατάξεις του άρθρου 13 περ. στ ΠΚ. Η ιδιότητα αυτή απαιτείται όχι για την επαύξηση, αλλά για τη θεμελίωση του αξιοποίνου. Επομένως, αν λείπει η κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια τέλεση της πράξης, δεν στοιχειοθετείται το έγκλημα του άρθρου 405 ΠΚ.[Αλ. Κωστάρας Ποιν. Δίκαιο 2007 σελ.1192].

Η δυσαναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής, που πρέπει να συντρέχει κατά το χρόνο της κατάρτισης της σύμβασης, πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να την αντιλαμβάνεται οποιοσδήποτε λογικός άνθρωπος και έχει την έννοια ότι η ωφέλεια που αποκομίζει ο ένας σε βάρος του άλλου υπερβαίνει το μέτρο που κατά την ανταλλακτική καλή πίστη είναι φυσικό να αποκομίζει, [ΑΠ.382/92 ΕΕΝ 93/303, ΝΟΒ 93/874]. Συνήθως είναι προφανής η δυσαναλογία, όταν υπερβαίνει το 50% της αξίας της αντιπαροχής [ΑΠ.307/93 ΝΟΒ 42/382, Μ.Μαργαρίτης Ποιν. Κ. 2002 υπό το άρθρο 404].

3-Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, όταν συντρέχουν τα ανωτέρω στοιχεία, αντικειμενικά και υποκειμενικά θεμελιώνεται το έγκλημα της αισχροκέρδειας, που προβλέπεται και τιμωρείται από το άρθρο 405 ΠΚ, και ο υπαίτιος τιμωρείται με τις

προβλεπόμενες από τη διάταξη αυτή ποινές. Η οποιαδήποτε γνωμοδότηση οφείλει να κινείται στην έννοια και το πνεύμα της ερμηνευόμενης νομικής διάταξης και δεν μπορεί ούτε να της προσθέσει ή να της αφαιρέσει οποιοδήποτε από τα απαιτούμενα για τη συγκρότησή της στοιχεία, ούτε να της προσδώσει διαφορετικό νόημα από εκείνο που αυτή πράγματι κατά τη βούληση του νομοθέτη έχει.

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Φώτιος Μακρής

Ε.Θ.